

Bloomsday és gyásznap

Szül-e rossz vért az – vitatták minap a szombathelyi közgyűlésben –, ha Nagy Imre halálának napján egy ír regényhóst ünnepelünk? Gyásznapot vagy Bloomsdayt Szombathelynek? Ez a kérdés borzolta a városi közgyűlésben a kedélyeket, ahol minimális szavazatkülönbséggel az atyák a gyásznaphoz voksoltak.

A kiindulási pont állítólag néhány városlakó felháborodott levele volt, amelyben helytelenítették az „ország legfiatalabb gyásznapiján” a Bloomsday megrendezését. Betiltásról szó sincs, mindössze az történt, hogy az alternatív művészeti fesztivál kikerült az önkormányzat által támogatott programok sorából. A kérdés csupán az, miért éppen most, hiszen június 16-át Szombathely rendezvény-naptárában már hatodik alkalommal az ír regényhős, Virág Lipót és az alternatív művészet napjaként jegyezték. De ki is ez a Lipót, s mi köze a gyásznaphoz? Az alap James Joyce ír regényíró tévedése, aki pont június 16-át szentelte a teremtés nyolcadik napjává. Ebben az időpontban játszódik ugyanis regénye, az Ulysses. Egy hétköznapi, amelyen a fikció hőse, Leopold Bloom reklámügynök felesége unszolására elindul, hogy megszerezze a Bűn méze című softpornó regényt. De mi köze van ehhez Szombathelynek? Nos annyi, hogy a regény fiktív hőst Virág Lipót néven Szombathelyen anyakönyvezték. 1994-ben – merítve a dublini hagyományokból, ahol már 1954 óta minden év június 16-án megünnepelik e napot – egy baráti társaság Szombathelyen is megrendezte az első, még kocsmatúraszagú Bloomsdayt. Az ötlet Molnár Miklós író és Rasperger József grafikusé volt. Azóta ugyan a baráti társaság több darabra esett szét, ám a rendezvény, a Bloomsday nemzetközileg jegyzett alternatív művészeti fesztivállá nőtte ki magát. Elszakadva, függetlenül Joyce regényétől, ám az Ulysses szelleméhez hűen e nap lett a furcsaságok ünnepe. Igaz, a város lakói nem serénykedtek látogatni

a fesztivált, az esti koncerteken kívül kevesek járták végig Virág Lipót szombathelyi kálváriáját. Betiltani azért senki sem merte, s bár az évek során sokan támadták, e nap kultusszá vált.

Mint látjuk, patthelyzet alakult ki: sem Nagy Imre, sem Leopold Bloom nem ünnepelhető az év más napján. Miért nem férnek össze hát ők ketten a naptárban? A

*Betiltani azért
senki sem merte
és akarta,
bár az évek során
sokan támadták.*

gyásznapi, mint alternatív program eddig is lehetséges lett volna, azonban megünnepelését senki sem kezdeményezte. Többen úgy vélik, a Bloomsdayt politikai okok miatt nem kívánta támogatni a többségében a polgári koalícióhoz tartozó önkormányzati vezetés. A vita-

indítóban elhangzott, Nagy Imre halálának napján egy ír regényhóst ünnepelni méltatlan cselekedet, főleg, hogy tíz évvel ezelőtt ugyancsak e napon, a mártírhalált halt miniszterelnök újratemetése alkalmából mondta el Orbán Viktor nevezetes beszédét. Tudni kell, hogy az ítélező honatya már az előző ciklusban is tagja volt a közgyűlésnek. De vajon ellenzéki politikusként miért hagyta szó nélkül a dolgot? A kulturális bizottság példaértékűen egységes álláspontot képviselt az ügyben. Javaslatukat azonban – legyen kiemelt önkormányzati rendezvény a gyásznapi, de maradjon a listán mint ajánlható program a Bloom-napi is – a testület 13 igen és 13 nem szavazattal, egy tartózkodás mellett elutasította. Miért? A lokálpatrióta képviselő szerint népszerűbb rendezvényre kell fordítani a város pénzét. A polgármester diplomatikusan fogalmazott: szerinte a „civil művészeti akció” attól még támogathatja a város, hogy a hivatalos listáról leveszik. Bár elgondolkodtató: ha a húsvéti nyuszivárás szerepelhet az eseménynaptárban, akkor Virág Lipót napja miért nem.

Hogy lesz-e jövőre Bloomsday, azt egyelőre nem tudni, csak az biztos, hogy most a politikai színezetű kultúrccsatában alul maradt.

Pais Szilvia

Népszabadság '99. dec. 1.